

III. METEOROLOGIA I ESTAT DELS EMBASSAMENTS

2. ESTAT DELS EMBASSAMENTS

El clima de la Comunitat Valenciana és de tipus mediterrani, caracteritzat per tindre hiverns suaus, estius secs i calorosos i un règim de pluges irregular que, a vegades, és de tipus torrencial. Per això, a fi de millorar la seguretat davant de les possibles inundacions, la regulació dels cabals mínims ecològics, la producció d'energia, així com la regularitat en el subministrament d'aigua per a consum humà, industrial i agrícola, es fa necessari disposar d'una xarxa d'embassaments que permeta ordenar el cabal dels cursos d'aigua.

Cal indicar que la gestió de l'aigua embassada que proveeix la Comunitat Valenciana correspon en un 74,6 % a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (<https://www.chj.es>), i el 25,4 % restant, a la Confederació Hidrogràfica del Segura (<https://www.chsegura.es>). La capacitat conjunta d'emmagatzematge de les dues conques ascendeix a 3.996,7 hm³.

Durant l'any 2021, el volum total d'aigua embassada de què va disposar la Comunitat i la resta de territori de les demarcacions del Xúquer i del Segura va ser, com a mitjana, de 2.071,3 hm³ (51,8 % de la capacitat total), la qual cosa va suposar una pujada en el percentatge d'ocupació del 3,3 % respecte a l'any anterior.

Pel que fa al transvasament Tajo-Segura, té una gran transcendència per al regadiu de la Comunitat Valenciana, atés que el 37 % de la superfície regable de la província d'Alacant rep, a través d'aquesta infraestructura, aigua dels embassaments de la capçalera del Tajo (sistema Entrepeñas-Buendía, amb una capacitat d'emmagatzematge de 2.474 hm³). El volum mitjà acumulat durant 2021 en Entrepeñas-Buendía va ser de 728,3 hm³, fet que va significar un 29,4 % de la seua capacitat (quadre 3.8). Segons les regles d'explotació del transvasament Tajo-Segura (https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2021-12610), modificades per l'RD 638/2021, de 27 de juliol de 2021, (<https://www.boe.es/eli/es/rd/2021/07/27/638>), el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic va publicar en el *Boletín Oficial del Estado* autoritzacions per a un transvasament de 17,0 hm³ al gener, 14,0 hm³ a l'agost, dos de 12,0 hm³ al setembre i octubre, i 18,0 hm³ al novembre. A causa de les obres de reparació de l'embassament de la Bujeda, els transvasaments efectius van tindre algunes interrupcions.

Durant 2021 es va seguir la lògica estacional del clima mediterrani, ja que les reserves d'aigua a la Comunitat Valenciana van créixer des de gener (50,1 %) a abril (58,0 %), gràcies a una primavera molt plujosa. Van descendir fins a un 46,4 % a l'octubre a causa de l'estiu molt sec i van tornar a augmentar en algunes conques amb les precipitacions tardorenques, i al desembre van assolir el 47,9 % (gràfic 3.4).

El volum mitjà emmagatzemat en 2021 pels sistemes Sénia, Palància i Millars, que proveeixen d'aigua la zona nord de la Comunitat Valenciana, va ser de 114,6 hm³ (48,9 % de la seua capacitat), segons s'observa en el quadre 3.4, per la qual cosa es va mantindre en nivells menors als de l'any anterior (53,4 %). En finalitzar l'any la capacitat embassada es va situar en el 44,3 % (gràfic 3.5).

En els embassaments del sistema Xúquer-Túria, el volum mitjà embassat durant l'any 2021 va ser de 1.456,3,9 hm³ (56,7 % de la seua capacitat), com es mostra en el quadre 3.5. Les reserves embassades en aquest sistema van ser superiors a l'any anterior tots els mesos. Els màxims es van assolir en 2021 durant els mesos de primavera, i van acabar desembre amb 54,3 hm³ emmagatzemats (gràfic 3.6).

El riu Xúquer disposa d'embassaments per a consum humà, agrari i industrial (Alarcón, Contreras, Tous-la Ribera, Escalona, Bellús i Forata) i altres d'ús hidroelèctric (La Toba i els del complex Cortes). El diferent ús dels embassaments fa que la seua regulació i, per tant, el nivell de reserves, siga diferent. En la conca del riu Xúquer, els embassaments d'Alarcón i Contreras són els de més importància, ja que suposen el 72,2 % de la seua capacitat. El d'Alarcón va retindre durant 2021 un terme mitjà de 582,2 hm³, la qual cosa va representar 100,1 hm³ més que l'any anterior; el de

Contreras, 300,0 hm³ (+33,0 hm³). En la conca del Túria destaca l'embassament de Benagéber, que va mantindre un nivell mitjà d'aigua de 208,4 hm³, davant dels 197,4 hm³ de l'any anterior, mentre que la resta dels embassaments d'aquest sistema van emmagatzemar de mitjana en el seu conjunt 365,7 hm³, volum un poc superior a la quantitat mitjana en 2020 (360,4 hm³).

Els embassaments dels sistemes Marina Baixa i Serpis proveeixen les àrees meridionals de la província de València i el nord d'Alacant. Durant l'any 2021 la mitjana d'aigua emmagatzemada en aquests va ser de 29,4 hm³ segons s'observa en el quadre 3.6, la qual cosa va suposar una disminució de 4,8 hm³ sobre l'any anterior. L'evolució de l'aigua embassada mes a mes en els sistemes Marina Baixa i Serpis durant 2021 va seguir un patró ascendent entre gener i maig i va començar una tendència descendent al juny, que es va mantindre fins a octubre. Al novembre van pujar lleument les reserves, i van finalitzar l'any amb 24,3 hm³ emmagatzemats, la qual cosa suposa el 43,5 % de la seua capacitat (gràfic 3.7).

El sud de la província d'Alacant és proveït pels embassaments de la conca del Segura, amb un volum mitjà d'aigua embassada en 2021 de 471,0 hm³ segons s'observa en el quadre 3.7, la qual cosa significa un augment de 5,2 hm³ sobre la mitjana de l'any anterior. El volum d'aigua embassada mes a mes al llarg de 2021 va seguir una tendència a l'alça fins a juny. En el període estival va començar un descens que es va mantindre fins a novembre (gràfic 3.8).

Entre els embassaments que proveeixen d'aigua la zona més meridional de la Comunitat Valenciana destaquen, per la seua dimensió, el de Cenajo, que, amb una capacitat de 437,0 hm³, va mantindre un volum mitjà embassat de 224,4 hm³, i el de Crevillent (amb només 13,0 hm³ de capacitat i un emmagatzematge mitjà en 2021 de 7,3 hm³), per la gran importància que tenen per al territori que proveeixen.

En resum, durant l'any 2021 va augmentar el percentatge mitjà d'aigua embassada en les conques del Xúquer i el Túria un 5,8 % respecte a l'any anterior, mentre que el de la conca del Segura va augmentar, en relació amb 2020, un 0,5 %.

Quant als embassaments que proveeixen els regadius del transvasament Tajo-Segura, durant l'any 2021 el percentatge d'aigua retinguda va ser més elevat que el de l'any anterior, excepte al maig i juliol. (gràfic 3.9).